

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETESI ARAK:

Egy évre — 6 K — f. | Negyedévre — 1 K 50 f.
Félévre — 3 „ — „ | Egyes szám ára 20 fillér.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
Amerikai Egyesült-Államokba — egész évre 2 dollár.

Felelős szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)

Pályázati hirdetések egyszeri közlése 5 kor.
Nyitlter sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Választások után.

Lezajlottak a képviselőválasztások, már csak néhány pótválasztás, s a többszörös mandátumok folytán megüresedő kerületek sorsa van hátra. A kormány pártja hihetetlen nagy többséggel került ki a küzdelemből, míg a többi pártok számbelileg jelentékenyen lepadtak. A két függetlenségi párt ennek dacára, ha összetart, hatalmas erőt képvisel, kivált ha a pártonkívüli függetlenségek is támogatni fogják.

A választások meglehetősen izgalmasak voltak, sok keserűség töltötte el úgy az egyik, mint a másik fél tagjait. Különösen a tisztviselőkre és a katonaságra bosszankodott legjobban az ellenzék, akik bizony sok kerületben épen nem viseltek magukat korrektül.

De ezeken már túl vagyunk, a tényleges sérelmeket az illetékes bíróság van hivatva orvosolni. Ama jelenségek azonban, melyek az ország sok helyén a választások után nyilvánulnak, aggodalommal töltik el az embert. A elvek harczaiból személyes gyűlölködés származott, mely a választási akták lezárása után sem szűnt meg. Polgár polgárral, felekezetek egymással állanak szemben, és hovatovább terjed egyes agitátorok jóvoltából az egymás ellen szított ellenségeskedés. Sok helyen bot az argumentum és leütéssel fenyegetik egymást az emberek. Ilyen jelenségek vármegyénkben is vannak.

Oktalan eljárás, aminek megbélyegzésére nincs elegendő kemény kifejezés a szótárban. A politikai küzdelmeket belevinni az életbe, tömegeket fanatizálni tömegek ellen nem emberies, nem tisztességes módja a küzdelemnek. Egymás meggyőződésével szemben tisztelettel tartozunk viseltetni, ami az urnánál történt, feledni az életben, mert hiszen akkor lehetlenné van téve a békés együttélés, veszélyeztetve a

polgárok szabadsága, megtámadva az a szép jog, hogy mindenki saját legjobb belátása szerint érvényesíthesse az ország kormányzásában azt a piczike részt, amit vótuma képvisel.

Hagyjunk fel tehát a gyűlölködéssel, ami nem méltó nemes ellenfélhez és kockára teszi az ország lakosságának békéjét. Akinek sérelme van, lépjen az igazságszolgáltatás elé, keresse ott törvényes uton a maga igazát, az ököljog meghonosítása ellen pedig emeljen vétőt minden tisztességes ember, s igyekezzék meggyőzni pártfeleit, hogy milyen hitvány cselekedet polgártársaik terrorizálásában keresni és találni elégtételt.

A közbéke az egyik égetően kívánni való dolog az ország nyugalma érdekében, a másik pedig az, hogy a parlamenti munkásság rendes menete biztosíttassék. Az olyan párt, amely önhatalmulag megakasztja a közös célra irányzott parlamenti működést, ellensége hazájának, mert rendkívül sok kárt tesz, amit a lakoságnak kell az adóprés útján kiizzadnia.

Rendkívüli események igaz, hogy rendkívüli tettekre ragadtatják az embereket, de ilyenkor ama tettek legalább indokoltak. Nálunk azonban az utóbbi időben minden haszontalanságra divatba jött obstrukcióval felelni, pedig ez a kakasviadal a polgárság zsebének nagyon drága, kockára teszi a nemzeti fejlődést, hiábavaló szószátyársággal fecsérli el a drága időt, amit hasznos alkotáásokra kellene fordítani.

Az ellenzéknek mindenesetre kötelessége ellenőrizni a kormány működését, sőt egészséges állapot csak ott van, ahol egy erős, önérzetes ellenzék torturáján mennek keresztül a törvénybe iktatandó javaslatok, hol az árgus szemekkel vigyáz a bevételek és kiadások felett, s az esetleges tévedéseket megkorrigálja, de az már esztelen cse-

lekedet, hogy minden elfogadható ok nélkül obstrukcióval feleljenek és a nemzet nagy érdekeit veszélyeztessék.

Legyen tehát a jelszó fent és alant egyaránt: békés és hasznos együttműködés hazánk polgárságának közös javára.

Választások eredménye.

Egyházmegyénk öt vármegyére terjedő területén a képviselőválasztások a következő eredménnyel végződtek:

I. Szatmár megye.

1. *Aranyosmedgyesen* Szentiványi Gyula nemzeti munkapárti egyhangulag képviselővé választott.

Csengerbe Szuhányi Ferenc nemzeti munkapárti 493 szótöbbséggel lett megválasztva Luby Béla Justh pártival szemben.

Fehérgyarmaton Luby Géza pk. függetlenségi dr. Jármí Bélával szemben.

Krassón Helmecey József dr. munkapárti lett megválasztva Lukács Konstantin nemzetiségi és Pilisy István Justh pártival szemben.

Mátészalkán Szalkai Sándor Kossuth párti 415 szavazattöbbséggel lett megválasztva Szunyog Mihály Justh pártival szemben.

Nagybányán dr. Földes Béla Justh párti 80 szavazattöbbséggel lett megválasztva dr. Papp Béla nemzeti munkapártival szemben.

Nagykárolyban gróf Károlyi József pkf. egyhangulag lett megválasztva.

Nagysomkúton Mán Lajos nemzeti munkapárti 490 szavazattöbbséggel győzött Vajda Vojvoda Sándor nemzetiségi jelölttel szemben.

Szatmáron dr. Kelemen Samu Justh párti győzött 973 szavazattal dr. Kereszt-szeghy Lajos munkapárti 848 szavazata ellen, tehát 125 többséggel.

Ezek szerint a vármegye területéről függetlenségi párti 5 nemzeti munkapárti 4 képviselő lett megválasztva.

ILYÉS DÁNIEL

MŰBUTOR-ASZTALOS

SZATMÁR, Mátyás király-u. 18. sz.

Elvállalom bármily bútorok készítését a mai kor igényeinek megfelelően, a legmodernebb kivitelben. Háló, ebédlő, úri szalon, leány, gyermek-szoba berendezéseket mahagóni vagy bármely különleges faanyagból.

II. Bereg megye.

Felvidéki kerületben Lónyay Géza munkapárti egyhangulag.

Mezőkasszonyi kerületben báró Beck Gyula munkapárti.

Munkácsi kerületben Várady Gyula munkapárti.

Tiszaháti kerületben nagy volt a küzdelem Máthé László Justh párti és dr. Jármay István Kossuthpárti között. Végre Jármay lett a győztes 1928 szavazattal Máthé 1839 szavazata ellenében.

III. Máramaros megye.

Szigeti kerületben dr. Lator Sándor munkapárti győzött 1992 szavazattal Kovácsy Ákos Justh párti 437 szavazatával szemben.

Técsői kerületben Pekár Gyula munkapárti 2055 szavazattal lett megválasztva Novák Dániel Justh párti 648 szavazata ellen.

Ökörmezői kerületben dr. Pál Alfréd munkapárti egyhangulag.

Visóti kerületben K. Jónás Ödön.

Sugatagiban ifj. Mihályi Péter dr. munkapárti lett egyhangulag megválasztva.

IV. Ugocsa megye.

Halmiban Bródi Ernő munkapárti választatott meg György Endre munkapárti ellen.

Nagyszőlősi kerületben Barta Ödön pkf. egyhangulag választatott meg, miután a munkapárti Bródi Ernő visszalépett.

V. Ung megye.

Ungváron dr. Nechrebeczky György munkapárti győzött 1650 szavazattal dr. Lederer Sándor fp. ellen, ki 880 szavazatot nyert.

Nagykaszon Kende Péter munkapárti 1395 szavazattal Bernát Zoltán Justh párti 839 szavazata ellen.

Szobránczban Csuhá István Justh párti 1463 szavazattal Tahy Endre 775 szavazata ellen.

Nagybereznán Rónay Antal munkapárti nagy szótöbbséggel lett megválasztva.

A szatmári választás.

Városunkban e hó 7-én folyt le a képviselőválasztás. Volt részünk egy kis látványosságban, mert pár nappal azelőtt már megérkezett az idegen katonaság és csendőrség, kik váltakozva hat-nyolekzásával sétálgattak végig lóháton az utcákon, borzadálylallyal vegyes tiszteletre hangolva az egyébként békés polgárokat.

Két jelölt volt. A kormánypárt jelöltje dr. Keresztszeghy Lajos ügyvéd, a függetlenségi párt jelöltje a volt képviselő dr. Kelemen Samu. Már eleve hevesnek ígérkezett a mérkőzés, mert mindkét párt erősen korteskedett, és mindkét párt igen erős is volt. A választás előtt való nap azonban már a beavatottak beszélték, hogy Kelemen-

nek több mint száz többsége lesz. Ugy is volt.

A választás egészen rendben folyt le, dr. Fejes István választási elnök kiváló tapintattal vezette, s ennek köszönhető főrészen, hogy semmi incidens nem hatott zavarólag. A magunk részéről csak azt az egy intézkedést nem tudjuk helyeselni, hogy az egész piacot elzárták katonasággal a nagy közönség előtt, pedig a piacon nagyon sok embernek dolga van, s ilyen esetben is elsőnek kell lenni a közönség érdekének. Az Ugron-Chorin-féle választás alkalmával sokkal izgatottabb volt a hangulat, a piacon mégis szabadon járhatott mindenki, csupán a városháza előtti tért kerítette be a katonaság, ahova csak választó léphetett.

Az első turnus lezavazása után már látható volt a kormánypárt bukása, Kelemen szavazói nagy tömegekben járultak az urnához, s minden erőfeszítés hiábavalónak bizonyult, hogy a másik párt ellensúlyozni tudja. A délutáni órákban már a kortesek is lettek a reményről és abban hagyták a működést. Egyébiránt a főbaj az volt a kormánypárton, hogy korteseik nem voltak, míg a másik párton minden épkézláb ember dolgozott.

Az elnök háromnegyedhétre tüzte ki a zárórát. Az enuncziáció alkalmával Kelemennek mintegy 180 többsége volt, ebből még leütöttek néhányat és zárórakor 125 többség maradt. Kelemen 973, Keresztszeghy 848 szavazatot nyert. Az eredmény kihirdetése után a függetlenségi párt lelkesen ünnepelte a megválasztott képviselőt, kinek az elnök lendületes beszéd kíséretében adta át a mandátumot.

Városi közgyűlés.

Városunk törvényhatósági bizottsága folyó hó 13-án, hétfőn délután 3 órai kezdettel tartotta meg *Csaba Adorján* főispán elnökelete alatt a városháza nagytermében rendes havi közgyűlését.

A közgyűlés elején az elnöklő főispán röviden megemlékezett az országos képviselőválasztásoknak általában a munkapártra nézve kedvező eredményéről s azon reményének adott kifejezést, hogy a választási izgalmak elmúltával a pártokban egymás iránt semmiféle harag nem marad hátra. — Ez utóbbi, városunkra is vonatkozó kijelentésre dr. Kelemen Samu bizottsági tag, megválasztott képviselő reflektált csatlakozva a főispán azon óhajához, hogy a város érdekét az elmentés pártok békés együttműködéssel igyekezzenek előmozdítani.

A polgármester havi jelentésében szintén megemlékezett a képviselőválasztásról, előadva, hogy városunk volt képviselője dr. Kelemen Samu volt képviselő lett, aki a multban is nagy ügybuzgósággal szolgálta a város érdekeit. Megemlékezett a jelentés a vízvezeték létesítésének, valamint a tervezett kórházépítésnek jelenlegi stádiumáról, a hivatalos óráknak július 1-től szeptember 1-ig 7 órától

1 óráig terjedő beosztásáról, továbbá arról, hogy a kassai honvédszenekar egy részének a szini idényre vérosunkra leendő helyezése befejezett dolognak tekinthető.

A közgyűlés hátralevő része nagyobb érdeklődést nem keltett s gyors lefolyású volt. Különösebb figyelmet csak a villamvilágítási szakbizottság javaslatai érdemelnek, melyek alapján a villamvezeték hálózat továbbfejlesztését, két villamos körfűrészt felállítását, egy centrifugál szivattyú és 330 drb. árammérő beszerzését határozták el. A villamos mű rekonstrukciójáért a villamvilágítási igazgató 6000 K s a közreműködő személyzet részére is megfelelő jutalmat szavazott meg a bizottság.

Hatósági átiratként szerepelt Szatmárvármegye közönségének köszönete az ököritői katasztrófa alkalmával kifejezett részvétért és a katasztrófa sebesültjeinek nyújtott kórházi ápolásért.

Jubiláló Dalegyesület.

Amint bennünket értesítenek, az ország daleyeseit Nestora, az „Apatini férfi Dalárda“ f. évi augusztus hó 20. és 21-én nagy dalversennyel egybekötött 50 éves jubileumi ünnepséget ül.

Aki tudja azt, hogy mit jelent az, egy dalos egyesületnek 50 évet megélni, az méltányolni is tudja ezen ünnepély kiváló horderejét. Tudjuk jól, hogy mily sokszor találkozik rideg fogadtatásra a művészetek ezen ága a nagy közönségnél s ennek folytán mily óriási küszködésbe kerül a létfenntartás. Ha még hozzá vesszük azt, hogy az imént említett jubiláló dalárda életének javarésze az elnyomatás azon korszakába esik, amikor a publikum minden középszerű egyesület iránt apatikus volt, úgy kétszeresen méltányolnunk kell azt az energiát, a mely ezt az egyesületet fentartotta. Ha figyelembe vesszük még azon körülményt is, hogy egy németajku községben vállalkozott ez az egyesület a magyar dal művelésére s vitte azt diadalra, úgy meg kell hajolnunk az egyesület előtt s ünnepélyüktől már csak azért sem szabad elmaradnunk, hogy megmutassuk azt, miszerint minden a magyarságért folyó küzdelemben mi is részt kérünk s azt támogatni kötelességünk.

Felhívjuk tehát dalos egyesületeinket, hogy az ünnepélyen — amely nagy arányúnak ígérkezik — okvetlen részt vegyenek.

Az egyesület gondoskodott kiváló szép verseny díjakról: Ezüst tömör Apolló szobor, nagy babérkoszorú, vert ezüst Lira, nagy ezüst pohár stb. stb. gondoskodni fog ingyen elszállásolásról. Lesz tombola estély, szini-előadás, hangverseny, dunai díszcsónakozás, kirándulások, stb. egy szóval a részletes program oly dúsz és tartalmas, hogy a résztvevők kellemesen fogják az időt eltölteni és bizonyára a dalárda mindent el fog követni, hogy a résztvevők onnan kedves emlékekkel távozzanak el.

Pártoljuk**a hazai ipart!**

Minden magyar ember szent kötelessége a hazai ipar pártolása.

KEPES SÁNDOR

Első Magyar Andesit Sirkőgyárában SZINÉRVÁRALJÁN

csak hazai termékeket dolgoznak fel.

A legkifogástalanabb kivitelben készíti a legkülönbözőbb alakú Pyramisokat, Obeliszkákat, kereszteteket, emléktáblákat, sírfeleket, mezei kereszteteket, kápolnákat, mauzoleumokat stb.

MODERN BERENDEZÉSŰ GÉPTEREM A CSISZOLÁS RÉSZÉRE.

Fiók-üzlet: **Szatmár, Attila - u. 4.**

Már az is bizonyítja az ünnepély nagyszabású voltát, hogy az ország összes törvényhatóságait, rendezett tanácsú városait, fő és alispánjait és az ország összes dalegyesületeit is meghívta.

Figyelmébe ajánljuk tehát az ünnepélyt a meghívottaknak.

Azokat a dalegyesületeket, a melyek tévedésből vagy a meghívónak a postán történt elhanyagolása folytán meghívót nem kaptak, ezuttal hívja meg az egyesület, kérvén a jelentkezést (azt is hogy versenyezni fog-e vagy se és mily darabbal) 1910. évi június hó 25-ig beküldeni.

HIREK.

Bucsu a szatmári Kálvárián.

Ki ne emlékeznék még a *kis* Kálvária templomocskára?

Kedves, sugár toronyai még ma is előtünk állanak.

Ki ne tudná, hogy ez a *kis* Kálvária olyan volt, mint szigetecske a zsebongó szárazon. Mentsvár. Csak keveseknek és mégis — oh igen sokaknak feledhetlen vára.

Vándorok pihenője! Elfáradt lelkek ujjíteremtője. Ahol nem kellett eltitkolni az omló könnyeket. Ahol kitárhatta a szenvedő bajait, mint a madár, mely elrejtözve, csak titkon gyógyíthatja a vadásztól kapott sebeit. Ahova még eljutott a bukott ember is, mert hitte-remélte, hogy térdeire állva új lélekkel veheti fel harcát az irgalmatlan léttel.

* * *

És ime! A *kis* Kálvária helyén ott magaslik egyházmegyénk legszebb temploma.

Jézusszive-Kálvária temploma.

A csendes, a magányos *kis* sziget mintha kinyult volna. A néma kert egyszerre hangossá, mozgalmassá leszen. A *kis* torony kedvesen csevegő, csilingelő zsongású, bonga harangocskái helyett zugó érzék zenének a nagy messzeségbe. Köszöntik az ébredő és bucsuztatják a felkelő napot...

Zugásukat, beszédüket már érti az egész város hívő serege. És hogy vonja, hogy huzza őket. Talán azokat is, akik a régi *kis* csevegő jószágokat nem is hallották.

Most pedig?

A Kálvárián, Jézus szent Szive tiszteltére már másodizben, második esztendőben tartottak háromnapos ájtatosságot. Most jun. 3., 4. és 5-én volt.

Nem kellett hozzá valami jósoló tehetőség, hogy megirtam legyen most két esztendőnek előtte ezeket a sorokat:

„Nincs kétség benne, hogy e templom jövődő hivatása nagy és általánosabb leszén.

A szatmári egyházmegye hitéletének gyújtó pontja. Forrás, melyből táplálkozni fog a megye hitélete. Zarándokhely, hova a legtávolabbi hitközségből is sereglenni fognak.

Ez az öt vármegyéből álló nagy s szép szatmári egyházmegye Jézus szent szívéért, a nagy Hám szellemének ótalma alatt megcselekszi azt a századokra szóló hitéleti eseményt, hogy...

Jézusszive-Kálváriáját ezentul az ő lelki vágyódásának, sokszor epedve óhajtott zarándoklasi vágyának megfelelő, hatalmas, méltó középpontjává teszi.

Ahová vágyódni fog az ártatlan gyermekereg. És emlékezni fog zarándoklásának mozzanataira későbbi életének viharai közt is. Ahova elhozza az édes anya önfeloldozását, örömet, szenvedéseit és reménységeit egyaránt. Ahova a munkás ember eljön tanulni, miként értékelje, fogja fel verejtékét, küzdelmeit. Ahova sóhajással eped... talán utoljára, az aggság lépcsőin járó öreg.. Mind... mind Jézus Szive oltalmáért, segedelméért, megújító balsamáért... Igen, az ilyen jövő képe meredez biztatón felém.”

* * *

A jövő immár jelenné válik. A *mult* esztendőben eme napok felemelő jelenségei teljesen fedték reménységemet. Az idei napok pedig még bensőbb, még erősebb bizonyosságai voltak az epedő óhajtnak. Hiszen megegyeszer annyi nép hallgatta beszédemet a temlom alatt és körötte egyaránt.

Bodnár Gáspár

A nyomdásztrájk vége.

Szombaton mult két hete, hogy a nyomdák alkalmazottai kivonultak a műhelyből és sztrájkba léptek Budapest kivételével az egész országban... Ezért a lapok nem jelenhettek meg. A mi nyomdánkban egy lélek sem volt. A mult szerdán a Szatmár és Vidéke kiadótulajdonosa volt szíves lapunk számára is lenyomatni, ami náluk megjelent. Egy lapnyi terjedelem volt az egész.

A sztrájk véget ért és hétfőn reggel munkába állottak a szedők. Most már lapunk is képes a rendes terjedelemben megjelenni. A mulasztásokért kérjük tisztelt előfizetőink szíves elnézését. Jövőben pótolni fogjuk.

A lap jelen számában röviden regisztráljuk a két hét óta történt eseményeket, különösen figyelmet fordítva a személyi vonatkozásuakra.

Ehalt kanonok. A munkácsi egyházmegyének egyik nagytekintélyű kanonokja, dr. Mikita Sándor ungvári gk. plebános halt el május 27-én. Vigyázatlanságának esett áldozatául. Egy fogvájóval körmeit tisztogatta, miközben megsértette az ujját. Vérmérgezést kapott, nem lehetett megmenteni. Halála a munkácsi egyházmegyére súlyos veszteség. A család által kibocsátott s hozzánk beküldött gyászjelentés következőképp szól: Alulírottak az összes rokonság nevében szo-

morodott szívvel, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy forrón szeretett testvérünk és sógorunk nagyságos és főtisztelendő dr. Mikita Sándor munkácsyegyházmegyei örkanonok, budafelhévvizi c. prépost, ungvári székesegyházi parochus, theologiai tanár, az ungvári kántortanítói Erzsébet-leányárvaház igazgatója, Ung vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, folyó évi május hó 27-én, esti 9 óraker hosszas szenvedés és az utolsó szentségek ájtatos felvétele után visszaadta halhatatlan lelkét Teremtőjének, életének 55-ik, áldozásának 30-ik évében. A megboldogultnak földi maradványai f. hó 29-én d. u. 4 óraker S.-A.-Ujhelyben az Erzsébet kórházban fognak beszenteltetni, s onnan Ungvárra vitetni; 30-án d. e. 8 óraker Ungvár vasuti állomásától egyházi menetben a püspöki székesegyházba vitetni, hol a temetés a 9 óraker tartandó sz. mise után lesz s azután a halott a váralatti sirkertben fog örök nyugalomra tétetni. Ungvár, 1910. május hó 28-án. Mikita Elek tiszabogdányi gör. kath. lelkész, Mikita Irma férj. Kovács Konstantinné, Mikita Emil kassai kir. törvényszéki bíró, Mikita Irén férj. Melles Gyuláné, testvérei és gyermekeik. Kovács Szilárd felsősáradi gk. lelkész, Melles Gyula ungvári tanítóképző-int. igazg. sógorai, Mikita Elekné szül. Nehrebeczky Helén, Mikita Emilné szül. Halász Janka sógornői. Legyen nyugalma boldog és emléke örök!

Áthelyezett bíró. Szücs Lajos helybeli kir. bíró saját kérelmére a kir. törvényszékhez tszéki bírói minőségben áthelyeztetett.

Előléptetések. Klinger Ferenc mátészalkai adóhiv. ellenőrt az élesdi adóhivatalhoz pénztárnokká, Máthé Sándor mátészalkai adóhiv. segédet állomáshelyén ellenőrré léptette elő; Horvát Jakab Jenő nagysomkuti adóhiv. gyakornokot a tekei adóhivatalhoz adótisztte nevezte ki a pénzügyminiszter.

Gyászhir. Orosz Alajos kir. kath. főgimnáziumi tanár és Ruprecht Sándor adóhivatali főtiszt édes anyja halt el a mult héten szerető családjának mély bánatára. A halotti jelentés következőképp szól: Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett drága jó édes anyánk, özv. Ruprecht Antalné szül. Orosz Anna, istenfélelemben és munkásságban eltöltött hosszú élet után, rövid szenvedésében az üdvösségünkre rendelt szentségekkel megerősítve, életének 75-ik, özvegyiségének 10-ik évében f. hó 2-án éjjel 1/2 1 óraker az Urban csendesen elhunyt. A boldogultnak földi részeit f. hó 3-án d. u. 4 1/2 óraker temetjük, az engesztelő sz. miseáldozatot f. hó 4-ikén d. e. 8 óraker a székesegyházban mutatjuk be az Egek Urának. Szatmár-Németi, (Eötvös-utca 4.) 1910. június 2-ikán. Orosz Alajos, Orosz Antal, Ruprecht Julia, Ruprecht Erzsébet, Ruprecht Sándor gyermekei; özv. Ruprecht Józsefné sz. Gábrriel Róza, Orosz Antalné sz. Laupp Emilia, Ruprecht Sándorné szül. Szakkay Rózsa menyei; Komka Alajos, Morvai János vejei; Ruprecht Ilonka, Orosz Anna, Orosz Emilia,

Ékszer-üzlet és műhely áthelyezés!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy özv. Stern Sámuelné utóda Grünhut Samu cég alatt eddig a Hungária-szálloda mellett volt üzletemet a Hám János-utcába, Dr. Vajay polgármester ur házába (az új butorszövetkezet mellé) helyeztem át.

Nagy választékban raktáron tartok különféle szemüvegeket, cvikkereket, melyek orvosi rendelvényre vagy a nélkül is kaphatók. Pecsétnyomók, gummibélyegzők, czimerek véssése, himzómunkák készítése, tűzáranyozás és ezüstözés bármilyen templomi vagy házi tárgyaknak, arany, ezüst, ékszer, óra, látszer, tájéktárgyak javítását és minden e szakmába vágó munkák készítését saját gépekkel gyárilag felszerelt üzletemben olesón, jól és gyorsan eszközölöm. Tört aranyat, ezüstöt, régiségeket, régipénzeket, valódi gyöngyöket és drágaköveket a legmagasabb árban vásárolok, vagy becserelek nagy mennyiségben is.

Grünhut Samu

ékszerész Szatmár, Hám János-u. Dr. Vajay-ház

Kávét

legjobbat és legolcsóbban beszerezhetünk

Benkő Sándor

kávékereskedőnél Szatmár, Kazinczi-utoza 16. „MOKKA“ keverék özégem különlegessége. 1 kgr. 4.40 korona. Villany erővel pörköelve

Morvai Böske, Morvai Gizike, Morvai Nusika, Ruprecht Antika, Ruprecht Sándorka unokái. Emléke áldott és felejthetetlen marad közöttünk.

Lelkészi beiktatás. *Schwegler* Alajos krasznasándorfalusi lelkész investitúrát nyert. Plebániái javadalmába szentgyörgyi *Jordán* Károly dr., szaniszlói apátplebános iktatta be.

Előléptetések a postánál. A kereskedelemügyi miniszter Délezeg Lajos helybeli 1. sz. posta és táv. főtisztet a VIII. fiz. osztályba posta s táv. felügyelővé, Salamon János főtisztet a IX. fizetési osztályba előléptette.

Gyászhir. *Petheő* Györgynek, a Vécsey uradalom jóságigazgatójának édes anyja, mint részvétellel értesülünk, elhalt. A gyászjelentés következő: Alólírottak fájdalmas szívvel tudatják a felejthetetlen jó édesanya, nagyanyja és dédanya s testvér özv. *Feltorjai Petheő Károlyné* gyergyóújfalusi Soliom Karolinának, 1910. június 2-án d. e. 4 órakor, életének 81-ik évében, végelgyengülés következtében történt elhunytát. A drága halott folyó hó 4-én d. u. 3 órakor fog a feltorjai sírkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Karatnavolál, 1910. június hó 2-án. Áldott legyen emlékezte és édes örök pihenése!

Uj ügyvéd. Dr. *Szálka* Ernő, ki az itteni kir. kath. főgimnáziumnak jeles tanulója volt és jelesen érettségizett, ügyvédi vizsgálatát Budapesten május hó 30-án kitűnő sikerrel tette le. Ügyvédi irodáját Técsőn nyitja meg.

Lelkészi kinevezés. *Firczak* Gyula munkácsi püspök az üresedésben levő tiszaujhelyi gk. lelkészetbe *Dudinszky* Sándor volt amerikai lelkészt kinevezte.

Házasság. *Huszár* József Nagykároly városi hagyatékügyi jegyző múlt hó 28-án esküdtött örök hűséget *Vida* Emmuskának. — *Borus* Ferencz okl. gépészmérnök, a Ganz gyár mérnöke szombaton tartotta esküvőjét *Literáty* Ilonkával, özv. *Literáty* Elekné urnő leányával. *Szigeti* Géza rahói albiró múlt nap vezette oltárhoz *Rzymann* Évikét *Rzymann* Károly lipesmezői nagybirtokos és gyáros leányát Huszton a rom. kath. templomban. A polgári esketést *Szabó* Sándor alispán végezte. Az esküvőn a rokonságon kívül a birói kar számos tagja vett részt, élén *Eördögh* Virgil törvényszéki elnökkel. A templomot megtöltötte a huszti intelligencia. — *Révész* Vilmos debreczeni kereskedelmi akadémiai tanár jegyet váltott Nagykárolyban *Schiff* József kereskedő leányával, Arankával. — Kemény László máv. főraktárnok a múlt héten esküdtött örök hűséget Nagykárolyban néh. Asztay Antal leányának, Irmának.

Érettségi vizsgálat. A kir. kath. főgimnáziumban az érettségi vizsgálatokat az elmúlt héten jul. 6. 7. 8. 9-én tartották meg. Szóbeli érettségi vizsgálatra bocsátották a VIII. o. mind a 35. tanulókat, kik a vizsgálatot mind sikerrel állották ki. Dr. *Radnay* Rezső min. tan. a legnagyobb megelégedéssel adott kifejezést az ifjak pontos és gazdag készülsége felett. Az eredményt az egész tanári kar jelenlétében csütörtökön d. u. 6 órakor hirdették ki. Jelesen értek: Balla Mór, Bárdóly Sándor, Kepces Jenő, Kis Miklós, Kis Tibor, Merk Pál, Pakocs Károly Radlinszky Ernő, Schröffer Lajos, Schvarcz Lajos, Somogyi Jenő és Uhl József. Jól értek: Bakkay László, Báthory József, Benyovszky István, Donka Károly, Fechtel János, Herczegh János, Mensáros Zoltán, Oravecz Gyula, Pintér Nándor, Vámos Antal, Veisz Lajos,

Veisz Márton. Egyszerűen értek 11-en. Az elnök szavai után Bárdóly Sándor mondott szép bucsuztatót.

A felső leányok képesítése. A pályázatoknál sokszor kérdés merült fel, hogy a felső leányiskolai bizonyítvány minő képesítésnek felel meg. A belügyminiszter most körrendeletben dönti el a kérdést s kimondja, hogy a felső leányiskolák második osztálya tanértékre nézve egyenlő a polgári iskola negyedik osztályával s pályázatánál az aligimnáziummal, alreáliskolával és a polgári iskola 4-ik osztályával egyenrangunak tekinthető.

Komócsi emléknep. A múlt héten tartotta meg az ung-beregmegyei rk. tanítóegyesület Ungváron Rákóczy-utca 10. sz. háznál Komócsy József volt ungvári rk. főlelemi iskolai tanító, később neves író és költő emléktáblájának leleplezését. Az egész iskolai ünnepség keretében folyt le. Himnusz éneklése után Takács Miklós el. IV. o. t. szavalt a költő „Köszeg ostroma“ c. költeményét kellő hangsúlylyal és értelemmel. Utána Göndi Ede lépett a közönség elé; méltatta Komócsyt, mint ifjút, majd mint tanítót, család apát, neves író, költőt és jó barátot. A szép, tartalmas, kerekded beszéd után lehullott a lepel s Lánczy Antal el. IV. o. t. ugyancsak Komócsynak „A harag napja“ cz. költeményét ügyesen szavalt. Majd kezdetét vette a szokásos megkoszorúzás: a Petőfi-társaság koszorúját letette Benkő József apát ur u. a. jelisével mi a széles piros szalagon van: „Felejthetetlen alelnökének, a Petőfi-társaság. Érkezett még koszorú: Adél és Maritól Komócsy Józsefnek cz. felirattal. Ezek egyikét a gimnáziumi történelmi muzeumnak, másikát az ungvármegyei muzeum számára ajánlja föl az egyesület megőrzés végett. Az egyesületek s tanintézetek u. m. ungvármegyei közművelődési egyesület, a „Gyöngyössy“ irodalmi társaság és a kir. kath. főgimnázium nevében Romanecz Mihály, az áll. polg. leányiskola részéről Csécsy Julianna, az ungvármegyei ált. tanítóegylet részéről Takács László, az állami tanító-testület nevében Szabó József, az ipartestület részéről Flach Jakab elnök, az agyagipari szakiskola részéről Pap János és a rk. iskola részéről Benkő József pénzügyi váltották meg a kegyelet jeléül elhelyezni szokott koszorút. Ez uton befolyt 139 korona 20 fillér, mely összeg kiegészítve 200 koronára, mint „Komócsy“ ösztöndíj fog kezelteni s mindig oly jó magaviseletű és szorgalmas gyermek nyerheti el, ki a magyar nyelv tanulásában s a költemények szavalásában legtöbb eredményt mutat. A művészi kivitelű tábla áll keretben fönt a költő sikerült arcképével fekete márvány lapon, vésett arany betűkkel. Nagyban kiemeli a Rákóczi-utczát egyszerűségéből. A keret az ungvári agyagipari szakiskola munkája s Petrides tanár sikerült tervezete; a márvány lap kidolgozása Edelstein Jenő kőfaragó és vésnök műhelyében készült; a lap elhelyezése Szuhanek József építész műszaki figyelme s vezetése mellett történt, miért is fogadják a nevezettek ez uton is az egyesület hálás köszönetét.

Orvosi kinevezés. Csaba Adorján vármegyénk főispánja Dr. *Ascher* Kálmán fehérgyarmati orvost járási orvossá nevezte ki.

Gyászhir. *Kováts* Gyula dr. nőképzőintézeti igazgató és theol. tanár édes atyja id. *Kováts* Gyula nyug. körjegyző 81 éves ko-

rában rövid szenvedés után elhalt a múlt szerdán reggel a hajnali órákban. Pár nappal ezelőtt még lehetett látni az öreg urat, amint sétáját végezte az utcán. Temetése csütörtökön délután volt. A szertartást *Hehlein* Károly praelátus-kanonok végezte. Jelen voltak a női és főképzőintézetek növendékei, számos tagja a helybeli papságnak és sokan a közönség sorából. — Özv. *Aáron* Józsefné szül. Dudássy Nina, néhai gróf Károlyi György uradalmi pénztárnokának özvegye múlt szombaton délután 4 órakor életének 74-ik évében tüdőgyulladásban elhunyt. Dr. *Aáron* Sándor vármegyei főorvos és *Neupauer* Jánosné szül. *Aáron* Laura édes anyjukat gyászolják az elhunytban. — *Almer* Károlyné, a nagybányai Kereskedelmi Bank igazgatójának: *Almer* Károlynak neje, Budapesten hirtelen elhalt, 45 éves korában. Súlyos betegség gyötörte régebbi idő óta s kénytelen volt egy fővárosi szanatóriumba menni, hogy veszedelmes műtétnek vesse alá magát. Ott a legjelesebb orvosok kezelték s operálták meg, azonban szervezete annyira elgyöngült a műtét következtében, hogy csak négy napig élt utána. — Súlyos csapás érte *Király* Géza máramaroszigeti kántortanítót. Két felnőtt fia halt el egymásután rövid időközben. Pár héttel ezelőtt temette el Béla nevű ügyvédjelölt fiát, ime a másik fia is, a Géza nevű joghallgató a halál áldozata lett. Tüdővész sorvasztotta el ifjú életét. *Király* Géza neve az irodalomban is ismeretes, pár évvel ezelőtt jelent meg egy kötet költeménye, melyben sok költői vénára valló vers foglalatik. — *Szalay* István beregszászi törvényszéki irodatiszt hosszas szenvedés után május 27-én elhalt. — Egerháton *Bojthor* Ambrus körorvos meghalt szombaton délután. — Dr. *Madán* János orvos életének 28-ik évében, hosszas szenvedés után, június hó 8-án délután Nagybányán meghalt. — *Szöllösy* Mihály nyug. gör. kántortanító leánya, Erzsike hosszas, sorvasztó betegség után vasárnap meghalt. Földi részzeit tegnap délután helyezték nagy részvét mellett örök nyugalomra.

Megkerült gyermek. Guba Pál kegyesrendi tanár unokahuga, a 6^{1/2} éves *Guba* Valika, ki a helybeli árvaházban van elhelyezve, pár héttel ezelőtt nyomtalanul eltűnt. A rendőrség és csendőrség állandóan kutatta hollétét, az intézeti elüljáróság is mindent megtett, hogy kézrekerüljön, de sikertelenül. Már azt lehetett hinni, hogy többé soha nem látja Szatmárt. S ime a véletlen visszaadta érte aggodó bánatos anyjának és családtagjainak. Szilágysomlyóról jött értesítés a múlt kedden, hogy Guba Valikát ott megtalálták. Szerdán reggel *Pemp* Antal praelátus-kanonok, a lelenczház superiorja személyesen ment utána, s nagy örömeire csakugyan Guba Valikát találta ott. Eltűnését a leányka úgy beszéli el, hogy az iskolából hazamenet egy asszony megragadta és erőszakkal magával cipelte. Ettől fogva mintegy két héten át folyton a mezőkön kóboroltak, soha faluba nem mentek be, az éjjeleket is kint a mezőkön töltötték. Az asszony folyton nógatta, hogy senkinek nem szabad megmondani a nevét és hogy hová való, mert különben megölik. Ő félt is rettenetesen. Szilágysomlyón tul voltak már mintegy 9 kilométerrel egy kisebb község határában a délutáni órákban. Az asszony azt mondta, hogy bemegy a faluba élelmiszert venni, a kis leányra pedig ráparancsolt, hogy bujjon el a buzában és ne merjen onnan mozcizanni, míg ő

viassa nem jön. A leányka nem is mert. Az asszony azonban nem tért vissza, — valószínű, hogy eltévesztette a helyet, keresni pedig félt sokáig azon hiszembben, hogy a leánykát már megtalálhatták és őt elesipik. Valikát a buzában elnyomta az álm, az éjszakát is ott töltötte egyedül. Reggel felébredvén, embereket látott a mezőn s miután nagyon éhes volt, odament és kenyeret kért. Faggatni kezdtek, de csak nagy félelmek közt merete megmondani, hogy kicsoda és hova való. Rögtön jelentették az esetet a hatóságnak, egy gyermektelen jómódu gazdaember pedig magához vette és hajlandó is lett volna felnevelni, ha gazdája nem akad. A kis leánykának a fáradságon kívül semmi baja sincs és roppant örvend, hogy hazakerült.

Záró ünnep. Az Irgalmas Nővérek polgári leányiskolájában ma d. u. 4 órai kezdettel záró ünnepség lesz, ügyesen összeállított műsorral, mely ünnepélyre az illető szülőket és tanügybarátokat ez uton is tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Tornavizsgálat. A helybeli kir. kath. főgimnázium ifjúsága vasárnap d. u. tartotta az évi tornavizsgálatát. A tömegben bemutatott szabadgyakorlatok, verseny ugrások, súly dobások szép eredményt tüntettek föl s tanúságot tettek az idej tornatanítás eredményes voltáról. Versenyek végeztével Orosz Alajos h. igazgató intézett buzdító beszédet ifjúsághoz s osztotta ki a jutalmakat a győztes ifjaknak.

A szatmári jótékony Nőegylet június hó 18-án szombaton este 8 órakor a Kossuth-kerti kioszkban nagy kabarét és utána táncmulatságot rendez. Belépő-díj: Személyjegy 3 korona. Diákjegy 1 korona. Jegyek előre válthatók Ragályi Kálmán ur üzletében.

A szatmári gazdasági egyesület múlt hó 25-én tartotta tisztújító közgyűlését, melyen gróf Teleky Gézátnak elnökké, Csaba Adorjátnak, Dr. Falussy Árpádot és Böszörményi Emilt alelnökké választották. Ügyészé Dr. Damokos Andort választották meg.

Tanügyi értesítő. A gimn. reáliskola, polgári iskola legalább IV. osztályát, vagy a felsőnépiskola III. osztályát végzett oly rk. tanulók, akik a szatmári kir. kath. tanítóképző internátusába alapítványi helyre pályázni óhajtanak, azok a püspök Ur Ó Méltóságához intézett pályázati kérvényeiket, keresztlevéllal, szegénységi és iskolai bizonyítvánnyal felszerelve, a tanítóképző igazgatóságához f. évi június 25-ig nyújtják be. Akiknek még nincs meg ez évi iskolai bizonyítványuk, azok mellékeljék múlt évi bizonyítványukat s a jelen iskolai év I. félévi értesítőjét. Ezeket azonban július 1-ig kötelesek a jelen iskolai évi bizonyítvánnyal kicserélni. A pályázók f. évi július 1-én személyesen kötelesek megjelenni a tanítóképzőben tartandó pályázaton délelőtt 9 órakor. Szatmárnémeti, 1910. június 12. A kir. kath. tanítóképző igazgatósága.

Adomány Jézus Szive templomára. A szatmárnémeti-i róm. kath. püspöki elemi népiskolás fiuk *Tóthfalussy* Dániel hitoktató buzdítására 124 K 46 fillért adományoztak a kálvária templom berendezésére. Isten fizesse meg.

Tudori felavatás. Fodor Ferencz a budapesti tudományegyetemen a bölcsészettudományok tudorává avattatott.

Kongregációi ünnepély. A jézus-társasági atyák vezetése alatt álló Mária-kongregáció tagjai vasárnap délután 1/26

órákor a püspöki konviktus nagytermében minden számában igen sikerült ünnepélyt rendeztek; az elmúlt május hónapban ez már a második volt. A szereplőknek bőven kijutott a taps és az elismerés. Az ünnepélyen jelen volt Püspök Ur Óméltósága is, aki igazi atyai szeretettel megleghangu beszédet intézett az ifjúsághoz, majd elismerését fejezte ki a Pater Praefectusnak és a szereplőknek, — jelen voltak továbbá: Pemp Antal praelatus-kanonok, Boromisza Tivadar ügyvéd, Hámon Róbert püspöki titkár, Gönczy Antal esperes, dr. Göbl Alajos intézeti orvos, a főgimn. tanári kar több tagja, nagyszámu közönség és az ifjúság.

Segélykiosztás. Az ököritői tűzkatasztrófa alkalmából alakult segítő-bizottság e hó 26-án Csengerben Csaba Adorján főispán elnöke alatt gyűlést tart, melyen a begyűlt összegeknek a mikénti felosztása tárgyában fognak határozni.

A Szamos halottja. Szende Sándor fapariszkolai tanulót azzal gyanúsították, hogy ellopta a művezető aranyóráját. Azj érzékeny fiu a gyanu következtében a Szamosba ölte magát. Holttestét kifogták a honvéd laktanya közelében.

Ipari hitelszövetkezeti közgyűlés. Az Országos központi hitelszövetkezet kötelekébe tartozó Szatmárnémeti ipari hitelszövetkezet a városház nagytermében június 12-én rendes közgyűlést tartott, melyen 57 tag jelent meg. A gyűlést *Ferenczy* János elnök vezette. A napirenden *Fürst* Ilona könyvelő előterjesztette a múlt évi üzlet-eredményt, a zárszámadás megvizsgálását, a mérleg megállapítását s a tiszta jövedelemről való rendelkezést. A közgyűlés dr. *Szücs* Sándor ügyész felszólalása után valamennyit elfogadta. Végül az igazgatóság, a felügyelőbizottság és a bíráló bizottság esedékes tagjait választották meg.

Uj kisközség. A belügyminiszter a Szatmárvármegye területén levő és az Avasujfalu községhez tartozó „Lajosvölgyi huta“ telepnek kisközséggé alakulását az 1886. évi XXII. t.-cz. 150. és 151. §-a alapján elrendelte.

Az ököritői szerencsétlenség és a közös hadügyminiszterium. Az 1910. márczius 27-iki tűzkatasztrófa alkalmával Ököritóban szerencsétlenül járt hátramardottak érdekében a közös hadügyminiszterium a m. kir. honvédelemügyi miniszteriummal egyetértőleg a következőket rendelte el:

1. Az összes ököritői illetőségű tényleges szolgálatban álló katonák kérésükre kivételesen nyomban idő előtt tartósan szabadságolandók.

2. Az ököritői illetőségű tartalékos és póttartalékos legénység kérésére a rendes vagy pótlendő gyakorlatok alól 1910. és 1911. években felmentendő.

3. Azok a jelenleg még ököritői illetőségű védkötelesek, akik az ujonczjuttalékba kerülnek, azon esetre is, ha a védtörvény 34. szakaszában megállapított kedvezményre igényt nem tarthatnak, indokolt kérésre 8 heti katonai kiképzés után 1912. október 1-ig tartósan szabadságolandók.

Uj postaügynökség. Óvári községben Óvári elnevezéssel június hó 1-én postai ügynökség lépett életbe.

A gabona árak hanyatlása. A gabonaárak, melyek az utóbbi napokban némi megállapodottságra jutottak, gyors tempóban hanyatlanak. A termés kilátások nemesak nálunk Magyarországon, hanem egész Európá-

ban, sőt az összes tengerentuli államokban is a lehető legkedvezőbbek és mi sem természetesebb, minthogy az eddigi — már 1907. év óta érvényben levő magas gabonaárak önmaguktól visszaesnek és ha a nagytermések iránt mindenütt táplált remények valóra válnak, ismét normális gabonaárak kerülnek felszínre.

CSARNOK.

A nemzet történeti érzéke.

Beszéd, melyet irt és elmondott: **Bodnár Gáspár** a kir. kath. tanítóképző pedagógia tanára jun. 8-án, a koronázási évfordulón.

Ismeretes önök előtt a halhatatlan emlékü Eötvös Józsefnek igazán lélektani alapon álló mondása: az emberi léleknek, szívének ünnepre van szüksége, hogy gondolatait, érzéseit kifejezze.

Az ember ugyszólván keresi, megteremti az alkalmat, mihez örömét, vagy bánatát köthesse, melyben gondolatát, érzését, vágyait megjeleníthesse. Lelke tartalmát kifejezésre juttathassa.

Am teste, lelke, szíve, érzése akarata nemesak egyes embernek van.

A nemzet is élő organizmus. Van teste és van lelke. A haza sem holt fogalom. Annak is van születése. Mozgása, élete. És fájdalom — halála is bekövetkezhetik.

A haza — kedves ifjak — nem az a pusztá föld, mely lábunk alatt van. Amelyen élünk és mely táplál minket.

Iszen ez a föld anyagi mivoltában mi nélkülünk is meg volna.

A *historia* avatja hazává ezt a földet. Az lehel bele, a testbe lelket. A *historia* avatja a népet nemzeté. És a *historia* az a lélek, amellyel egy földterületen élő nép összefoglalódik magasztos eszmévé: a *nemzeti eszmévé*.

Azért mondhatjuk joggal, hogy a nemzet élő, tudatos organizmus. És nem mint a történeti materialisták tartják: a véletlen és az ösztönös állatéleti küzdelem eredménye.

Nos, azért keresi nemesak az ember, hanem keresi a nemzet is, a nemzet szíve lelke az alkalmat, hogy gondolatait, érzéseit, vágyait kifejezhesse, érvényre juttathassa.

Itt vannak tehát gyökérszállai a *nemzeti ünnepeknek*.

A nemzetek ünnepei élő tanubizonyosságai az ő lelküknek, egyéniségüknek, temperamentumoknak, emelkedettségüknek, életrevalóságuknak, összetartozandóságuknak, Amit egy szóval talán így fejezhetnék ki: *történeti érzéküknek*.

Mentől erősebb valamely nemzetnek történeti érzéke, annál hatalmasabban lüktet az ő nemzeti ünnepében lelkének, érzésének, vágyainak, jövő reménységeinek ereje. Lobog fel lángja és zug végig olykor szenvedelmének bizony hatalmas, sőt romboló vihora.

A magyar nemzetnek multja tele van nemzeti ünnepekkel. Nem él e földön nemzet, melynek élete oly hatalmas, erős, mondhatom tartalmas nemzeti ünnepeket mutatna fel, mint a magyar nemzet. A mi réjtjeink, völgyeink nem csak virágokkal vannak hímözve. Történeti emlékeink és ünnepeink gyökerei is ott hajtának ki.

Győzelmeinek mámorában éppen úgy, mint hős vértől pirosult gyászmezein ünnepi vagy kesergő tárogató hangjai szólalnak meg. Hőseinek megkoszoruzása éppen úgy, mint koporsója: főséges emlékezetet váltanak ki. Hunnia tud örömkönnyekeket sirni. De tud gyászba is borulni. Hit és honszerelm egymás keblére borul itt e földön, valahányszor érzi, tudja, hogy alkalomra van szüksége, melyben multat idézzon, jelent vigasztaljon, erősítsen és jövődöt reméljen.

És ez nagy szerencséje, jobban mondva eléggé meg nem hálálható adománya az isteni Gondviselésnek a magyar nemzet számára.

* * *

Hogy a magyar nemzet ezer éven át fentarhatta magát és úgy tarthatta fent, ahogy arra minket a historia tanít: annak egyik leghatalmasabb alapja, rugója az ő történeti érzéke.

Éppen azért — kedves ifjak, aki a magyar történelmet nem csak a történet száraz adataiból, nem csak az egyes királyok sokszor kihimezett életrajzából, nemcsak az évszámok tömkelegéből akarja megismerni, annak tisztában kell lennie, hogy és miképpen vezette az isteni Gondviselés a mi őseinket a történelmi érzék szélain ezer éven keresztül? Jól át kell értenie, éreznie annak a történeti érzéknek titkát, alkotó elemeit és hatalmát. Akkor fogja csak látni mi igaz, amit Roosevelt, a hatalmas amerikai egyéniség mondott: hogy a mi történelmünk a világ legátlatzóbb, legerősebb, legegyszerűbb és még is legfontosabb történelme:

* * *

Am miben is áll tehát voltakép a magyar nemzet történeti érzéke?

Abban, kedves ifjak, hogy a nemzet minden élénk tudatában volt annak, hogy e földön nagy és szép hivatástól besugárzott nemzet él. Nemzet, mely árva. Se testvére, se apja, se anyja, se rokona nincs Európában. A nyelve is elűt minden nyelvtől. Szokása, temperamentuma, gondolkodásának, esszejárásának egyenessége is tipikus. A dalai, a zenéje egészen mások, mint a többi nemzeté. Szomorú, mert sokat szenvedett s ritmusában tűz nyargal, mert folyton harcolnia kell. Vérrel és könnyével áztatta ennek a földnek minden porszemét, melyet hazájának nevez.

Azért kell neki itt Európa szívében hivatást teljesíteni benső erejéből. Azért kell saját erejét, erényét életének fenmaradásáért őriznie, ápolnia, fentartania. Hibáit pedig erényeivel fődöznie.

Önértetté, dacos önértetté csontosodott ez a büszke nemzeti öntudat, mely nemzeti fentartó erővé, valóságos csudává lőn.

Erényévé lett igen, hogy ez a magyar nép soha meg nem tagadta Istenét. Mert tudta mindig, hogy csak Istennel élhet. Isten nélkül — elmúlt. Sok-sok más nép sorsára jut.

Soha sem tompult meg e nép lelkében a nemzeti lelkiismeret. A népek fentartó ereje és megmentője ama nagy, utolsó pillanatokban sem, mikor talán már hallatszott a messze távolból a lélekharang siró hangja.

Szerette és szereti ezt a földet kimondhatatlan szerelmmel. A magyar szívnek egyéni szerelménél is volt és van egy hevesebb érzelmé: a föld iránt való lángoló szerelme. A magyar földmives sirva is szántja hazája földjét. Ez a föld az ő élete, költészete. Ha pacsirta ébredésére kimegy a szántójára, szinte látva látja a fű növeését, talán

jobban, mint gyermekeiét. És hallva-hallja a rügyek fakadását, zsendülő erdők suttogását. A magyarnak a föld iránt való gondolkozását fejezi ki a legnagyobb magyar, mikor azt mondja: Hazaárulást követ el az, ki földjét haszontalanul tékozolja el.

De sem hitét, sem reményét, sem egész valóját nem eresztette bele csupán a fekete földbe. Mindig tudta, hogy ez a föld nem csak acélos buzát terem. Tudta, hogy nem csak kenyérral él a magyar.

Ez a föld éppen olyan édes dajkája a buzatermő mának, mint a szabadságnak. Ebbe a földbe el van vetve az ősi alkotmány. Azt őrizni, fejleszteni, a felett virrasztani: nemzeti becsület.

Oh, igen a magyar nemzet történeti érzékét mindig lelkében-keblében hordozta. És a hitet, a tudatot is, hogy a haza nemcsak föld.

A haza nemcsak a jelen. A haza Árpád vezér, Szent István bölcsessége. A haza sz. László dicsőssége, Nagy Lajos hatalma. A haza Sajó, Mohácsnak vérmezeje. A haza a Hunyadiak, a Zrinyiek vitézsége. A haza ama rettenetes küzdelem, mely Budavár ormaira a félhold helyett újra a keresztet tűzte a ragyogó nap alá. A haza az a szívós harc, melyet függetlenségéért vívott századokon keresztül. A haza nemcsak jog, de kötelesség is. Munka, önfeláldozás és önzetlenség. A haza a szent korona, mely István fején ragyogott először s nem ragyoghat másnak fején... csak a magyar királynak fején.

Ime kedves ifjak mindennek élénk tudata, mindennek őrzése, becsületes ápolása, fentartása: ez a történeti érzék. Ez a hatalmas erő, mely egyedül való támasza az ősiségnek. Apáinktól örökölt alkotmányos érzésünknek. Faji jellegünknek. Magyarságunknak. Belső erőnknek, melyre itt, Európa közepén ráutalva vagyunk. Ez igen, egyedüli támasza a magyar öntudatnak, — mondjuk önértéknek, mely mindig aczélhoz volt hasonló. Olyan aczélhoz, melyet minél jobban kovácsoltak, annál nagyobb ellenálló képességet fejtett ki. Mentől nagyobb hőfoku tűzbe vetették, annál merevebb, szilárdabb lett... És nem tágitott.

* * *

Kedves ifjak! Azok a nemzeti ünnepek, melyek a mai generációt időkint megállítják a munkásság és mindennapi élet útjain, hogy visszavezessék a mult nagy eszméihez, tartalmas eseményeihez, arra való, hogy ezt a történeti érzéket ápolják, erősítsék, ugyszólván leszögezzék.

A nemzeti ünnepek tehát nem paradék. Nem is annyira tanulmányok, mint kohók. Kohók, melyekben a nemzeti érzések parázsát kell termelnünk és lángallobbantatunk. Kincses bányák, melyekben az ifjuságot oda kell vezetni az ősi szinarany erekhez. Le mélyen oda, ahol a fajérez terem. Színevel, csengő hangjával és értékével egyetemben. Hogy amit tanulmányai között megértett: azt a nemzeti ünnepeknek eszméjükben való megragadásával át is érezze. Át és átélje. Átörülje és átbusulja. Átölelje és átsirja vagy örvendezze. Mert ez felel meg a magyar temperamentumnak. Életének, egész valójának.

Most, ha ez a generáció megáll egy nagy nemzeti eszme, ünnepség mesgyén és bevallja, hogy frázisoknál, csengő-bongó muzsikális szavaknál egyéb mondanivalója nincs: mit jelent ez mást, mint azt, hogy a magyar ifjuság történeti érzéke gyengülőben van?

A panasz már nem rejtőzik el. Nem takarhatjuk el szívbéli szomorúságunkat. A magyar ifjuság egy részében nem él tiszte-

let, lelkesedés a nemzet multja iránt. Nem hordozza keblében ama nagy tanuságtételt, hogy amely nép multját meg nem becsüli: jövődötjét sem érdemli meg. Sőt fájdalommal tapasztaljuk, hogy idegen elméletek majmolása és a kritikátlan kritika jött divatba. Ezek az elméletek szabad kutatói nem keresik a történelem igaz tanuságait, inkább végig gázolnak rajtunk, mint a megvadult paripák, ha fékeiktől megszabadulnak.

Mindezen szomorú jelenségeken azt kell remélnünk, hogy Magyarország néptanítói segíthetnek. Tehát önök is kedves ifjak, kik magukkal, keblükben viszik ki az erős történeti érzéket. Azt a hatalmas erőt, melyről koszorús irónk Jókai azt mondotta, hogy vele másodsor meg kell hódítani Magyarországot. Azt akarjuk mi igen, kedves ifjak ezekkel a nemzeti ünnepekkel, hogy a történelmet ne csak tudják, de érezzék is. És keblükben hordozzák. Hogy ez az érzés kifogyhatatlan forrása legyen a nép millióinak. Mert a népet közelebb kell hozni — nem az okoskodáshoz, nem az ismeretek sokaságához, — hanem a nemzet lelkéhez. Az a mi bajunk, az a mi gyengeségünk, hogy ehhez a lélekhez csak lassan, igen lassan jut a magyar nép.

* * *

Ime, a nemzetnek ma is van egy történeti jelentőségében gazdag, eszméjében gyönyörűsége nemzeti ünnepe.

A koronázás ünnepe.

Büszkék vagyunk arra, hogy a magyarság szaporodik. Értelmében izmosodik.

Am büszkék lehetünk-e arra, hogy történelmi érzékében is erősödik, általánosabb?

Halljuk a nép ajkáról a jelszavakat. Végig ordítják hazánkat, hogy jogot a népnek!

Vajjon ismerik-e ezt az alkotmányos jogot és különösen kötelességet?

Miért teleljek?

A népet tehát kedves ifjak, ki kell nevelnünk a történeti érzékre és alkotmányos érzésre.

Mily kívánatos volna, ha a nemzetcsaládnak minden egyes tagja: öregek és ifjak, férfiak és nők, gyermek- és legényemberek, városban és falun, pusztán és tanyán, tudnák, éreznék pl., hogy mi nekünk magyaroknak, a szent, az angyali korona? Mi a magyar nemzetnek Ferencz József apostoli királyunk fején ragyogó magyar korona? És mi nekünk ez idén a szent korona ünnepe?

Oh az volna ám a nemzeti léleknek, érzésnek összetartozandóságnak igazán felemelő, gyönyörűsége jelensége.

* * *

Mert kedves ifjak! Koronája lehet, van más nemzetnek, más uralkodónak is. Aranyban, ragyogó gyémántokban, drágább, értékesebb. De eszmékben, alkotmányos felfogásban, nemzeti jelentőségben, erőben gazdagabb, szebb korona nincs a világon.

A magyar szent koronában bűvös erő rejlik, mely mint valami csudás nemzeti erő, egységet, harmóniát teremt.

A mi koronánk a nemzeti eszme megtestesítője. Alkotmányunknak, egész történetünknek, multunk, jelenünk s jövődönknek kifejezése. Aki e koronának egyetlen darabját letöri, az egész nemzetet szét akarja zuzni, és homályosítja el.

Szent István történeti nagysága éppen a szent korona megszerzésének csudás bölcsességében rejlik. Hogy éppen e koronával és nem mással illesztette be Magyarországot a nyugati államcsaládokba. És e koronához szögezte az alkotmánynyal létesített államot. És nem másképpen.

A magyar korona nem jelenti a király hatalmát egyedül. Hanem jelenti az állam fenntartását magát. Királyt és nemzetet együttvéve. Királyok és a szent korona együtt éltek a nemzetben és a nemzettel. Együtt küzdöttek, Együtt örültek, sirtak viharban, jólétben egyaránt. S ha a történelmi átalakulások meg-meg rázták ezt a nemzetet, elvonultak fölöttük, mögöttük az idők ormain, mint a felhők, melyek csak megpihennék a bérczek tetején. De aztán néma borongással szállnak tova. Hogy a királyi nap újra ragyoghasson. Ugy ragyogott a korona fénye is a nemzet századainak magaslatán.

... Ilyen vészes fellegek vonultak el a nemzet és szent koronája fölött, amíg jelenleg dicsőségesen uralkodó királyunk fejét érintette a szent korona.

A zugó, a tomboló viharok meg kellett tisztítani a levegőt, hogy meghozza a tavaszt.

Az új Magyarország mosolygó, biztató tavaszt...

... Azóta nagy idők multanak. Nagy és változatos idők. Az ifjú császár öreg királylyá lett. Aki sokat olvasott a legbölesebb könyvben: a tapasztalatban. Olvasta különösen, hogy királyok által lesz hatalmassá a nép. De a nép által nagyok a királyok. Hogy a nemzetek leveretésük után is felkelhetnek és élhetnek. Ám a trónokat csak szabad nemzetek boldogíthatják, tarthatják fenn.

Bizony hatvan esztendőn túl kevés uralkodó ült a trónon. Egyetlen egy sem, a ki a kálváriának annyi lépcsőjén haladt volna keresztül, mint a mi agg királyunk. Egyetlen egy sem, aki míg őszbe borult, valósággal megújulni látta maga körül a világot. A nagy világban saját nemzetét. Hiszen életében, szeméi előtt történtek az emberiség legnagyobb vívmányai. A vasutak hálózata, a hidak, a természettudomány csodái, a hadviselés technikái.

És mindezek közt felépült az új Magyarország. És az agg királynak látnia kell, hogy a magyar szellem nem roppant vissza az ősiségbe. Állja a kultura gyorsvonatát. A magyar szellem, ennek az egyedül álló árva nemzetnek szelleme nemcsak versenyt fut a XX. század szellemével, de sok-sok téren vezető, elismert helyet biztosít magának.

... És ezer esztendő után ismét követés indul Rómába. A kereszténység szive közepébe. És idézik II. Sylvester pápa szellemét. És szelleme megjelenik. És újra találkozik a hőmpölygő Duna és szőke Tisza partjairól érkezett küldöttséggel. Kezükben a szent, az angyali korona mása... És száll az ének ajkról ajkra, száll az érzés szivbe:

Álld meg országunkat,
Mi Magyar hazánkat.
Vezérelje jóra
A mi királyunkat.

A szerkesztő üzenete.

V. E. Kertész Pál alapítványi tiszt.

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron.

Aki jó bort szeret inni, keresse fel a HUNGARIÁT. Egy liter új bor házhoz 28 krajczár. Kiemelendő még a többek közt egy palack saját töltésű bor Hungária gyöngye cím alatt 50 krajczár.

A Gőz-mosógár sikere. A huszadik században nélkülözhetetlen egy gőzmosógár bármely kis városban is. Így Szatmáron is évek óta próbálkoztak annak feldalításával, de sikertelenül. Abba kellett hagyni a rossz, használhatatlan víz miatt. A Kristály Gőz-mosógár és Vegytisztító intézet (Kazinczy-u.) új tulajdonosa annyira vitte egy év alatt, hogy az ország minden részéből rengeteg csomagot kap, amit minden biztonnyal a pontos és kifogástalan munkájával ért el. Ebből látszik, hogy szakértelemmel bárhol is lehet üzletet teremteni.

LÖVY MIKSA

könyv-, zenemű- és papirkereskedése

Szatmár.

Most jelent meg

Szatmárvármegye iskolai

FALI TÉRKÉPE

Átnézte: Bodnár György Szatmárvármegye kir. tanfelügyelője.

A legújabb változások figyelembe vételével, minden járás külön-külön színezettel megjelölve, az

utak, vasutak, posta, távirda, tanyák és községek

áthelyezésével pontosan feltüntetve, díszes kiállításban 134x97 centiméter nagyságban 1:125.000 méretben készült, vászonra huzva, léczekkel ellátva 14 koronáért szerezhető be.

A földrajzi tanításnál nélkülözhetetlen taneszköz éppen azért, midőn ezen nagy anyagi áldozattal kiadott iskolai térképre az igen tisztelt iskolaszékek s tanító urak figyelmét felhívom, kérem becses rendelését mielőbb megtenni.

Kiváló tisztelettel

Lövy Miksa

könyv-, zenemű- és papirkereskedő.

FIGYELEM!

Szent áldozási képecskék

ötfféle színben, tetszés szerint összeválogatva 100 drb. K 1.10
Hátlapján kis ima nyomtatásával 100 drb. K 1.60

Uj bucsuimák

100 drb. füzve K 4.-

Bérmálási czédulák

100 drb K 1.-

Bérmáláskor elmondandó imák

100 drb. K 1.-

Bérmálási anyakönyvi ivenk

ivenként 10 fillér

Kapható a Pázmány-sajtóban Szatmáron.

Szombathelyi iparkiallitason: elismerő oklevéllel kitüntetve.

Soproni kamarakerület iparkiallitason: ezüstéremmel kitüntetve.

HARKÁNYI EDE SZOBRÁSZ- ÉS KŐFARAGÓ-MESTER KŐIPAR-GYÁRA.

Vállal:

Síremlékek, sírkeresztek, sírboltok (kripta), Mausoleumok, utszéli keresztetek és szent szobrok, oltárok, szószékek, keresztelő kutak, szentelt víztartók, épület és minden

e szakmába vágó munkák különféle, kiváló bel- és külföldi legjobb minőségű anyagokból való szakszerű, pontos és tetszés szerinti stílusban való elkészítését, ugyszintén falak műmárvánnyal való burkolását.

Gyártelep: SZATMÁR-NÉMETI. (A m. kir. dohánybeváltóval szemben.)

Félix - Gyógyfürdő.

**Téli és nyári gyógyhely
NAGYVÁRAD MELLETT
Egész éven át nyitva.**

Európa leggazdagabb kénés hévviz-forrása
vize 49 C. 17 millió liter napi mennyiség.

**Csúsz, köszvény, ischiás, izzadmá-
nyok és női betegségek ellen.**

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan

és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő
gyógyforrásait, tükör-kád, iszap mór és szén-
savas fürdők, 250 kényelmes lakosztoba, tár-
salgó, zongora- és olvasóterem, kitűnő ven-
dégglők, állandó elsőrendű cigányzene, vásár-
naponként katonazene, tennispálya, gondozott
sétautak. 400 holdas park és fenyveserdő, 16
személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-
fürdő állomására naponta. Posta, távirat, inter-
urban telefon. — Curtaxe és zenedíj nincs. —
Prospektust küld az Igazgatóság.

Megkezdődött a nagy nyári vásár!

Elegáns sítapáczában nagy választék.

BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!

Óriási választék újdonságokból, melyek egyedül csak

a Szatmári Bazárban

KAZINCZY-UTCZA 10. SZÁM ALATT, ahol ki-
fogyhatatlan választékban kaphatók: játékok, emlék-
tárgyak, fonográfok, üveg, porcellán, alpaca,
diszmiárak, pénztárczák, zsebkések, aczélevő-
eszközök, fonográfok és grammofonok és ezek-
hez lemezek. — A legújabb műöntvények valódi
ezüst platirozással, u. m.: tintatartók, diszórák
hamutartók, gyümölcsállványok, china-ezüst árukban.
— Mindennemű disztárgyak. — **A legszolidabb
szabott árak.** Pontos kiszolgálás. — Vidéki megren-
delések pontosan teljesítettek. — Szives pártfogást kér

BLATNICZKY ISTVÁN SZATMÁR,

**KAZINCZY-UTCZA 10. SZÁM ALATT LEVŐ
„Szatmári Bazár“-jában.**

SZOLID SZABOTT ÁRAK!

Petky László cukrászata

Szatmár, Iskolaköz 2.

**Minden időben friss süte-
mény kapható. Megrendelése-
ket pontosan elkészítik a leg-
kényesebb igényekig. 1 koronás
fouf-bal bombatour torták
naponta frissen kaphatók.
Reggeli és ozsonna kávék ugy-
szintné mindenféle cukrász-
süteményben nagy választék.**

Aki igazán finom, kényel-
mes, elegáns és tartós
honi gyártmányu

**lábbelit akar
vásárolni,**

az forduljon bizalommal

Vuja János-hoz
Szatmár, Deák-tér

■ (Keresztes András-féle ház), ■

aki dúsán felszerelt cipő-raktárban
osakís valódi finom bőrből a már is vi-
lághírű hazai gyárakban készült cipő-
ket és osizmákat nagyon is verseny-
képes árakban hozza forgalomba és
üzletéből minden olesobbrendű készit-
ményt, a szokásos bőr- és talpatánczo-
kat teljesen kikészítette, s akinek árul
osinosság dolgában is pártját ritkítja.
Kívánatra mérték után bármilyen ki-
vitelű cipők és osizmák is készülnek.

Telefon 85.

Helyi 1 kor. ér-
tékű vásárlás már
helybe szállítva.

Árjegyzék

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL

SZATMÁR, a Széchenyi-utca 7. szám.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül, készpénz vagy utánvétellel értendők.

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.

**Helybelli
megrendelések
hazaszállítva.**

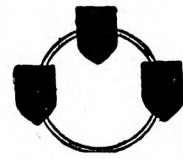
Friss husok.		K	f			K	f			K	f
1 ko.	marhahus peccsenye	1	20	1 ko.	debreczeni páros	2	—	1 ko.	sonka csont nélkül	3	60
1	„ „ levesnek	1	12	„ „ lengyel kolbász	2	—	1	„ „ kifőve	6	—	
1	„ sertéshus	1	68	„ „ sonka kolbász	2	—	1	„ Császár hus bőrrel	2	40	
1	„ borjúhús	1	60	„ „ krakói	2	—	1	„ karaj bőr nélkül	2	—	
1	„ bányahús	—	—	„ „ krinolin	2	—	1	„ lapocka és oldal	1	80	
1	„ juh-hús	—	—	„ „ parizer	2	—	1	„ páczolt nyelv	2	—	
1	„ friss hárj olvasztani	1	92	„ „ máj. sajt	2	—	1	„ drb. sertés nyelv	1	40	
1	„ „ szalona	1	84	„ „ disznófej sajt	1	80	1	„ drb. tepertő	1	60	
1	„ „ bőrnélkül	1	92	100 pár	virslitormás	10	—	Szalonák.			
1	„ friss kolbász borsos	1	80	100 pár	frankfurti	16	—	100 ko.	fehér szalona	192	—
1	„ friss zsír	2	02	100 pár	salvaládé	10	—	1 ko.	paprikás stráf	2	20
Kolbász árak.				Füstölt árak.				1	„ kolozsvári szelet	2	20
1 ko.	szalámi	6	—	1 ko.	sonka páczolt	2	60	1	„ füstölt szalona	2	—
1	„ füstölt magy. kolb.	2	—								

Tisztelettel: **Bölönyi László.**

IFJ. RUBINSZKY

IPARMŰVÉSZETI

SZATMÁR, UJ-UTCA 3^a SZ. (SAJÁT HÁZ.)

FERENCZ

MŰHELYE

**Modern háló, ebédlő, szalon vagy
uri szoba berendezések, vala-
mint leányszoba berendezések
művészi kivitelben készülnek.**

KIVÁNATRA TERVEKSEL IS KÉSZSÉGGEL SZOLGÁLOK.

Szent László (Püspök) Hévviz - Gyógyfürdő.

Nagyvárad mellett, Kernáts János fürdőbérli kezelése alatt.

Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól $\frac{1}{2}$, kocsin $\frac{3}{4}$ órai távolságban.
Május—augusztus hónapokban naponta 12, vasárnap és ünnepnapokon 16 vonat
közlekedik Nagyváraddal. A vasuti állomás a fürdőtelepen van.

Az európai híri 41° C meleg természetes hévviz javalva van: az izületek és izmok
csuzos bántalmainál, idült és különösen savas izületi loboknál, csonttörések és különösen
visszamaradt vastagodásoknál, köszvénynek és annak különböző alakjainál, idegbajoknál,
melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischiásnál) különböző borbajoknál, végre női ba-
joknál; belsőleg: heveny és idült gyomorbántalmak, májbajok, vesekövek eseteiben. Állandó
fürdőorvos: Nagy Ignác dr.

A különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák napi árai 1 K 20 f
és 6 K között váltakozik. Gyógyterem (Kursalon) hirdapokkal, zongora, könyvtár és
tekeasztal. Terraszok szép kilátással. Etertermek, cukrászda, sétahelyek a fürdőtelepen
és a mellette elterülő öserdőben. Az erdőben tekepálya és lawn-tennis.

Öt tükör- és tizenhárom kádfürdőn kívül mórürdők is vannak rendszeresítve.
Ujjonnan épült uszoda uszástanitással és homok-kurával. Fürdők 40 fillértől 1 K
20 fillérig. Elsőrendű kitűnő zenekar. — Telefon-összeköttetés Nagyváraddal. Villamos-
világítás. A legszebb kiránduló és szórakozási hely. Konyha és vendéglő a bérli
saját vezetése mellett. Prospektust kívánatra küld **a fürdőkezelőség.**

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy 16 év óta fenálló jónevű

paplan- és maträckészítő

MŰHELYEMET

teljesen ujonnan átalakítva **Kazinczy-utca 16. szám alá helyeztem át.** Elvállalok mindenemű paplan- és maträckészítését és javítását új rendszerű portalanító géppel, mely a maträcköt teljesen pormentessé teszi.

Teljes tisztelettel

Grünfeld József
paplan- és maträckészítő.

Nincs többé szobafüst!!

Kapható:

GÁL és KLEIN czégnél

Szatmár. Iroda Attila-u. 1b.

Beton, aszfalt, parkétta és aszbesztpala fedési vállalat.

Építkezési anyagok nagykereskedése.

Telep: Hunyady-u. 40. — Telefon 242.

Nyavajatorés

Ki nyavajatorés, göres és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad. **Hattyu gyógy-szertár** által **Majna-Frankfurt.**

A szatmári cukorgyár

felállítására még néhány száz hold répa termés biztosításától függ. Felvilágosítás és előnyös szerződések iránt tessék **Poszvék Nándor** gazdasági szakirodájához, mint az érdekeltség megbizottjához fordulni **Szatmár, Kazinczy-utca 7-ik szám.**

Valek és Rajz

angol és francia különlegesű czipészek, hol saját készítményü kész czipők is kaphatók bármilyen kivitelben.

Szatmár, Széchenyi-u. 7.

(Bölönyi-féle ház.)

MODERN BÁDOGOS MŰHELY!

Felhivom a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség figyelmét modernül berendezett

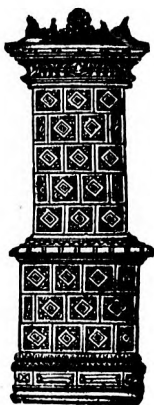
bádogos műhelyemre.

Elvállalok helyben és vidéken *templom, torony és tetőfedéseket és festéseket*; továbbá *bádog sirkoszorúk, utszéli keresztelők készítését* a legjobb kivitelben. *Jégszekrények* szakszerű elkészítését és javítását elvállalom. *Permetezők és fürdőkádak.* Különösen figyelemreméltó jég-hűtésre berendezett saját vizszűrő készülékem, mely praktikuságában utolérhetetlen. Számos elismerő és dicsérő levelek. Kiváló tisztelettel

Farkas György épület- és díszmű-bádogos

Szatmár-Németi, Istvántér 9. szám.

Uj cserépkályha raktár.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy lakásomat és cserépkályha raktáramat **Vörösmarty-utca 12. szám alól István-tér 11. szám alá,** dr. Muhy Zsigmond ur házába helyeztem át. Dusan berendezett gyári

kályha - raktáramat

ajánlom a tisztelt közönség szives figyelmébe. Kitiünő minőségű *cserépkályháimat a legjutányosabb árakért* szállítom és jóságáért felelősséget vállalok. Elvállalom régi kályhák átrakását, javítását és tisztítását a legmérsékeltebb árért. A n. é. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

Bartos J. kályhás-mester, Szatmár-Németi,

István-tér 11. szám.

UJ ÉPÍTÉSI VÁLLALAT.

Szatmár-Németi és vidéke nagyérdemű építető közönségének szives tudomására hozzuk, hogy folyó évi január hó 15-én

Szatmár-Németiben, Eötvös-utca 4. sz. alatt

építési irodát nyitottunk.

Elvállalunk mindennemű lakó és gazdasági épület tervezését és felépítését a legjobb beosztás szerint, izléses és modern kivitelben.

Ugy a tervek, valamint az építkezések kivitelét a legjutányosabb árban készítjük.

A n. é. építető közönség szives pártfogását kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

MAKAY MIKLÓS és LIPICZKY GYULA
ÉPÍTÉSZEK ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK ■ NAGYKÁROLYBAN.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS.

Hol javíttassuk meg a szülőpermetezőinket?

Wéber János vizsűrőgyárosnál,

ahol permetezők jutányos áron, jótállás mellett, ujjonnan is kaphatók. Régi szerkezetek becseréltetnek. Az új üzlethelyiség és gyár *Árpád-utca 61. sz. alatt van* (saját ház.)

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy 6 év óta fennálló

MŰRUHAFESTŐ ÉS VEGYTISZTÍTÓ

intézetem jelentékenyen kibővítve és a munka még sikeresebb s gyorsabb kivitelét eszközölő berendezéssel felszerelve, *Várdomb-utca 16. sz.* saját házamba helyeztem át.

Kérve a n. é. közönség szives pártfogását, vagyok kész tisztelettel

Joó Sándor.

A tulajdonomat eddig képező Várdomb-utca 12. számú házban most létesült vidéki ügynökség czéggel össze nem tévesztendő.

Makóczy Géza papi és polgári szabó

Szatmár, Eötvös-utca 4/a. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szives figyelmébe modern szabó műhelyét, hol is mindennemű reverendák és papi öltönyök a legnagyobb pontossággal és jutányos árak mellett készülnek.

Tisztelettel

Makóczy Géza, sekrestyés.

Legolesőbb bevásárlási forrás!

Mindennemű zseb, fali és ébresztő órákban, arany és ezüst ékszerekben, valamint szemüvegek és china-ezüst árukban

SZABÓ GUSZTÁV

óras-, ékszerész- és látszerész-üzletében

Szatmár, Attila-utca.

Nyomdásztanuló

kinek egy-két kézepiskolája van, fizetéssel felvétetik a Pázmány-sajtó könyvnyomdában Szatmár-Németi.

SZABÓ SÁNDOR, SZATMÁR

szobrász, aranyozó és oltárépítő, Wesselényi-utca 3. (saját ház.)

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesitem nagyrabecsült megrendelőimet, hogy

SZOBRÁSZ-, ARANYOZÓ- ÉS OLTÁRÉPÍTŐ-MŰTERMEMET

ujjonnan átalakítva, saját házamba, Wesselényi-utca 3. szám alá helyeztem át.

Kérem az igen tisztelt megrendelőimet, hogy bizalmukkal a jövőben is megtisztelni sziveskedjenek.

Van szerencsém a n. érd. közönség szives tudomására hozni, hogy

Szatmáron, Mailáth-utca 3. sz. a.

rézsodrony-ágybetét (matrác)

jutányos áron gyorsan és pontosan készíttetnek.

Szives pártfogást kér, kiváló tisztelettel

Csécsey Ferencz Mailáth-utca 3.

Inglík József

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Szatmár Deáktér. Városház-épület.

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű *polgári öltönyöket, papi reverendákat*; mindennemű öltöny készítésnél a fősnlyt az *elegáns szabás és finom kivitelre* fektetem, a mellett teljes kezeséget válllok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Allandó nagy raktár honi és angol gyártmányu szövetekben. Elsőrangú egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzleten *nagy forgalma* által áruimat *olcsóbb ár mellett szállíthatom*, mint bármely más czég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Kérem annélfogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni-biztosítom, hogy a legesekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb megalégedésre fog szolgálni.

INGLIK JÓZSEF,
szabómester.